

СТАНОВИЩЕ

по конкурса за получаване на академичната длъжност “професор” по 1.3. педагогика на обучението по история

(аудиовизуални и информационни технологии в обучението)
за нуждите на Историческия факултет при СУ “Св. Климент Охридски”

с кандидат: доц. д-р **Юри Тодоров Тодоров**, преподавател в СУ
и рецензиращ: чл.-кор. проф. **Любен Димитров**, д-р пн

В конкурса за професор, обявен от Софийския университет “Св. Климент Охридски” (-Държавен вестник, бр. 100 от 20.12.2011 г., с. 86) по шифър 1.3. педагогика на обучението по история (аудиовизуални и информационни технологии в обучението), по решение и предложение на Историческия факултет – доц. д-р **Юри Тодоров Тодоров** е **единствен** кандидат.

I. По-конкретното вникване **в основните параметри на неговия конкурсен статус** заслужава внимание в няколко направления и измерения.

Първо, в съответствие с предявяваните изисквания като “Условия и ред” за заемане на академичната длъжност “професор” (Постановление № 44 на МС от 25.02.2011 г. – ДВ, бр. 19, 2011 г., с. 92-93) той е придобил образователна и научна степен “**Доктор**” (бившата научна степен кандидат на науките), присъдена от ВАК (с протокол № 7 от 23 април 1984 г.); заемал е и продължава да заема академичната длъжност “доцент”, въз основа на даденото му научно звание “**Доцент**” от ВАК (с протокол № 08 от 20 юни 1995 г.) и то много повече време от изискващите се сега две или пет академични години, адекватно на конкретния случай.

Второ, участникът в конкурса е представил обемна в **количествено отношение** (след доцентската хабилитация) **жанрово разнообразна** и **качествена** научна продукция, която **включва** общо 26 заглавия по Списъка с публикациите (депозирани в оригинал, на електронен носител, както и ксероксирани): 4 монографии; 1 електронен лекционен курс; 11 научни съобщения, отразени в съответни печатни и електронни издания; 10 участия в научни конференции, със съответни публикации в сборници и в други престижни издания. Най-значимите му публикации (монографиите) са посветени на заглавията: “Информационни технологии в образованието”, С., 2000; “Клиометрия”, С., 2000; “Аудиовизуални и информационни технологии в образованието”, С., 2004; “Аудиовизуални и информационни технологии в обучението”, С., 2009,

както и електронното издание “Лекционен курс по информатика и количествени методи за историци”, С., 2011.

Трето, доц. д-р Юри Годоров **убедително съчетава университетския преподавател и научния изследовател**, преподавайки от 1986 г. (водене на упражнения и лекции) в СУ “Св. Климент Охридски”, а в периода (1992 до 2004 г. водене на лекции) в ЮЗУ “Неофит Рилски” и ВТУ “Св. св. Кирил и Методий” – общо 6 дисциплини в трите ВУЗА до 2004 г. Участникът в конкурса, се посочва, че води като “актуални лекционни курсове” общо 10 на брой, от които 4 при бакалаври, 5 при магистри и 1 при докторантски минимум. Или, всичко досега, той е водил, макар някои близки помежду си, 16 различни учебни дисциплини, по-конкретните наименования на някои от които ще бъдат посочени при отразяване проблемно-приносния характер на творческата реализация на учения-изследовател и университетски преподавател.

II. Най-значимите според нас **приноси на участника в конкурса за професор** могат да се очертаят в няколко области с по-конкретни проявления, в много голяма степен съвпадащи и със самооценката на самия него за тях.

На първо място, приемаме и поставяме **приносите на автора с методологически** характер и значение. От тях по-конкретно могат да бъдат обособени и посочени няколко.

1. Въвежда се **понятието “мултимедийна грамотност”**, с определяне на неговите основни характеристики, а така също **уеббазираната мултимедия** с възможности за модулно разделяне на учебното съдържание, съобразно съответната тематика и учебните цели; представени са и се утвърждават принципи и методи за използване на **цифрово съдържание за целите на образованието**, както и принципи на **електронното, дистанционно обучение**; дефинира се в няколко аспекта **влиянieto на глобалната мрежа интернет върху формите на учене и обучение**.

(Тези приноси се **съдържат** най-вече в монографиите “Аудиовизуални и информационни технологии в обучението, С., 2009; “Аудиовизуални и информационни технологии в образованието”, С., 2004, както и в публикациите под № 8, 10, 18, 19, 23, 24 и 26 в списъка на публикациите).

2. Дефинира се и се **прилага квантитативния подход (клиометрия)** за описание и анализиране на миналото като обединяващо звено между науката, историята и нейната дидактика; аналитично се разкриват морфологията и генезиса на историческото съзнание и се определят неговите функции. Направен е подробен **анализ на категориите**: учебно-историческа литература и училищно историческо образование; морални ценности и очаквания от бъде-

щето; отношението към “другия”, към историческото ни минало и съдбата на България, към Европа и мястото на България в изграждането на общоевропейската културна идентичност, към традициите и историческото наследство на българския народ, както и относно монолитността на българската нация.

(Приносите се **съдържат** в монографията “Клиометрия”, а така също в публикациите под № 12, 13, 14, 15, 16, 24).

3. Направена е необходимата и много полезна актуализация по въпроси от областта на **информационните технологии в образователен контекст** и се представят нови методи на изследване и преподаване, а така също и по някои други въпроси от методологически характер.

(Такива приноси се **съдържат** в монографиите “Аудиовизуални и информационни технологии в обучението”, С., 2009; “Аудиовизуални и информационни технологии в образованието”, С., 2004; “Информационни технологии в образованието”, С., 2000 и др.).

На второ място, оценяваме като много съществени и значими **приносите на доц. д-р Юрий Тодоров в областта на информационните ресурси на историята**, някои от които също заслужават по-специално внимание.

1. Въвеждането и утвърждаването на **информационен мениджмънт на ресурсите на историята** като комплекс от съответстващи на този мениджмънт дейности, осъществявани чрез планиране на информационните услуги в единство с необходимите за това технически и технологически средства, отчитайки хуманитарните, пазарно-икономическите и правните им аспекти.

2. Обосновават се и се дефинират **понятийните същности на електронен документ и електронен архив като средства за повишаване ефективността** на работата при научните изследвания, образованието, административното обслужване и в други области на обществения живот.

3. В съответствие с изискванията на националните нормативи са представени международните стандарти и норми както и принципите при **конструирането на информационен модел на електронния архив** и неговата сигурност.

(Приносите и приносните моменти от този характер се **съдържат** в Електронния курс (лекционен) по информатика и количествени методи за историци (С., 2011), както и в посочените в Списъка на публикациите заглавия под № 7, 11, 12, 13, 25).

На трето място по ред, но бих казал не и по значение, следва да се имат предвид **научно-изследователските постижения и приноси, свързани с академично-преподавателската работа** на участника в конкурса.

1. Като се води от принципа и следва логиката за **единство на научните изследвания и преподаването** в университета, доц. д-р Ю. Тодоров се стреми и успява непрекъснато или периодически да **актуализира учебното съдържание** и да предлага учебни ресурси за нуждите на преподаването в университета в разнообразни и широкодостъпни форми, в т.ч. чрез електронни лекционни курсове.

2. Лекционната преподавателска дейност на участника в конкурса се реализира – и на **бакалавърско**, и на **магистърско** равнище, а и за разработване, със съответно осъществяване, на подходящи програми за обучение на **докторанти** от Историческия факултет на СУ.

3. Положителен е фактът, че в резултат на преосмисляне и усъвършенстване на **характера и броя** на преподаваните и изучаваните учебни дисциплини в профила и компетенциите на настоящия конкурс са се очертали и утвърждават като университетски **лекционни курсове: Аудиовизуални и информационни технологии в обучението** за педагогическите специалности и в модулите за професионална квалификация “учител по...”; **Историческа информатика** за специалност История (вкл. **Информационни технологии в архивите** и модул Компютърна архивистика за специалност Архивистика и документалистика); **Електронни документи и архиви** за специалност Архивистика и документалистика, а така също по дисциплината **Информационни ресурси в областта на историята** за обучение на докторанти от Историческия факултет.

III. Различни **участия в научни форуми и в научно-изследователски проекти и договори** на доц. Ю. Тодоров.

Посочените по-горе приноси и разработени лекционни курсове, които преподава участникът в конкурса са в много голяма степен свързани и са резултат от **неговото непосредствено участие в научни форуми и в разработки** на научно-изследователски проекти и договори. По-конкретният техен характер и измерения са както следва: 25 участия в научни конференции и семинари; участия в научноизследователски проекти към Националния фонд за – Изследване на промените в историческото съзнание на съвременните поколения в България, 1996-1997 г. и за – Кодирани знания за лечение върху археологически фигури, открити на територията на България (7 хил. г.пр.н.е. – 10 в.), 2000-2004 г.; Участие в научния колектив за разработване на тестове за приеман изпит за кандидатстване след седми клас към МОН, 1998-1999 г.; Научен ръководител на проекти към НИС на СУ (Създаване и поддържане на електронна система за обучение и семинарен контрол на студентите бакалаври от спец. Архивистика и документалистика на Исторически факултет) 2007-2011 г.; Участие в организацията и про-

проекти към НИС на СУ (Създаване и поддържане на електронна система за обучение и семинарен контрол на студентите бакалаври от спец. Архивистика и документалистика на Исторически факултет) 2007-2011 г.; Участие в организацията и провеждането на Националния дидактически семинар по проблемите на историческото образование (Варна, Китен, 1995-2011 г.); Рецензиране стандартите за вътрешно оценяване КОО "Обществени науки", учебен предмет "История и цивилизация", 8-11 клас, 2010-2011 г.

IV. Някои **бележки и препоръки**, във връзка с процедурата.

1. Макар участникът в конкурса да няма никакъв дял за "неяснотата", наличните "тавтологични моменти" и "издаваща некомпетентност" формулировка на профила на обявения конкурс в частта "педагогика на обучението по история", препоръчваме му както досега, така и в бъдеще той да поддържа и ползва ясните и правилни формулировки "методика на обучението по история" или "дидактика на историята", тъй като "обучението" **като понятийна същност иманентно присъства** в обсега на понятието (категорията) "педагогика", паралелно с понятията "възпитание" и "образование". Това недоразумение би следвало да се преодолее с усилията на всички педагози, в т.ч. методиците.

2. Желателно е преподаваните лекционни курсове действително да се свеждат на практика до **утвърдилите се** вече 4-5, със **задълбочаване и усъвършенстване** и да е преодолян предишният максимализъм на преподавани 15-16 дисциплини, макар в различно време.

3. Препоръчително е научното ръководство и консултантство на докторанти да **се разшири** като брой, ако е вярно, че е само 1.

V. **Заключение.** Доц. д-р **Юри Тодоров Тодоров** е безспорно утвърден: **първо**, учен-изследовател; **второ**, университетски преподавател; **трето**, с академична компетентност и полезност по много актуалното и важно в областта на дидактиката на историята, респект. методиката на обучението по история – иновационно направление, **което ми дава основание** след всичко изложено по-горе **с убеденост да предложи** на уважаемото жури и да подкрепя Научния съвет към съответния факултет - **той да бъде избран за професор в обявения конкурс** по 1.3. педагогика на обучението по история (аудиовизуални и информационни технологии в обучението), преценявайки, че той напълно заслужава това.

02.04.2012 г.

гр. София

Рецензирал:

/Подготвил Становището –

чл.-кор. проф. **Л. Димитров**, д-р пн/